

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подорожне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости, віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і екедещія «Руслана» під ч. 1. пл. Дзюбровського (Хорулицьки). Екедещія місцеві в Агенції Соколовського в пасажі Гавелана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Всенімецькі галабурди в Опаві.

(X) Коли в цілій монархії день 18-го серпня, яко день цісарских уродин, буддем мира і межинародного супокою, всенімецькі як раз вибрали сю нагоду, щоби виправити галабурду в Опаві задля рівнорядних клас в семинариях учительских в Опаві і Цешині. Передовсім відніс ся всенімецький союз до опавської ради міської, щоби в день 18. серпня здержала ся від усяких заяв лояльности, однакж рада міська ухвалила лише що-до краевого правительства і державних органів здержати ся від обяв лояльности, а постановила вислати телеграму прямо до цісаря.

Комітет приказав всім учасникам вічавити ся з відзнаками з дубового листя, блавату і красок німецького цісарства. Окремою відозвою візвано всіх, кому на серци лежить збережене німецького характеру Шлеска, муштин і женщин, щоби 18. серпня явили ся «під тремя когутами» на віче. Яко бесідники виступали на вічу відомі послы державної ради Вольф і Шрайтер і бувший посол Тірк. Очевидно ухвалено грімкий протест проти засновин рівнорядних клас яко середники до ославлення Шлеска, крім того конечність заведеня німецького язика державного, а після віча відбули зібрані демонстраційний обхід з окликами «проч з Туном» (президентом краввим), при чім війшли в суперечність з поліцією і жандармерією. Замітно також, що Шенерер зложив почесне горожанство міста Опави, позаяк бурмістр не хотів виконати єго приказу що-до демонстрації проти цісарских уродин.

Інші німецькі сторонництва (вірноконституційники і консерватисти) усунули ся від участу в тих всенімецьких галабурдах, а в Інсбруку і в Целі над Цілерою ухвалено на зборах християнских соціялів заяву, що якнебудь они готові удержувати єдність з усіма німецькими сторонництвами в державній раді і постояти за німецьку справу, однакж не возьмуть участу в обструкційних змаганях з нагоди рівнорядних клас на Шлеску, позаяк уважають такий повід до обструкції занадто маловажним в порівнаню з наслідками, які могла би мати обструкція для Німців.

Таким способом та вельми осоружна демонстрація всенімецька, вимірена також проти Корони, скінчила ся хвилевою галабурдою, що мала мету відсвіжкити зблідлу вже популярність всенімецького розбитого табору. Імовірно на всім тим ціла справа закінчить ся, а подасть ще хйба при відкритю сесії державної ради материял до безхосенних інтерпеляцій або наглых вносень, однакж поважнійших наслідків не буде мати. Всеж таки цікаво, що правительство мало вволити доматаню плеского виділу краевого і відслати справу рівнорядних клас до осуду раді шк. кр. опавській. Питанє тепер, яке становище супроти того займуть Чехи і Поляки, яке становище займе міністерство, наколиб німецька на

скрізь шлеска рада шк. кр. заявила ся проти відкритя сих клас.

Зазначити також годить ся, що ческе населенє на Шлеску не лише здержало ся від усяких протидемонстрацій, але також горячими обявами лояльности обійшло день 18. серпня.

Наші бурси.

(Надіслана статя).

(Конець).

Можна в тих містах, де нема осібних бурс селянских, мати скомбіновані бурси за заплаатою і на власнім харчи, але при такій комбінації, наколи заряд не має підмоги, мусить вести два столи. Бурса, яка-б она не була, дбати мусить о здоровє поміщенє вихованків, о простий, але адорово і смачно приладжений харч та в такій скількості, аби молодіж, що ростє і розвиваєсь, не була голодна і не карловатіла, а в зимі аби було єї тепло.

Аби все те виводило, треба мати відповідну заплату і в час, або заповнену поміч і то постійну, а залежить се від околиці, місця, тож не можна з гори сказати, що бурси ті а ті є за дорогі, що не повинні брати більше як 13 К від ученика і прочє. Оголошуванє таких заяв, що наші бурси за дорогі, що за багато кажуть платити, що найбільше повинно брати ся 13 чи 14 К від ученика, шкодить лише добрій справі, бо підкопуєсь віру в заряди бурс, а що найменше в сумлінність.

Се спонукало мене до сеї заяви, що одною міркою не можна всего мірити і після одного шаблону все строїти.

Улекшеня, поміч є у нас конечністю, продумаймо і радьмо як можемо, але уважаймо, що надзів і веденє молодежи є першою річю. Так звані селянські бурси суть під винішню пору на часі і можуть віддати услуги, але при них треба поорганізувати педагогічні надзори з людий зрілих, досвідчених, аби они не давали лишень прокормленє, але і вихованє. На становиска такі надають ся найлучше емеритовані учителя, котрих знаєсь, а котрі поведенєм своїм дають поруку доброго веденя. Не досить є дати надзів і прокормленє, треба ще подумати о завятю сеї молодежи в вільних днях або в вільнім часі. Годі вимагати від старших дїтий, аби в школі і дома сиділи при столі і над книжкою. Не дамо ми їм забави і занятя пожиточного, то они самі собі найдуть, але таке, з якого ми не дуже будемо вдоволені. Організація забав по наших бурсах є слаба, або жадна, а є се важна сторона вихованя. Нераз при бурсах є городи, але управляєсь там лишень ярину і цвїтити, молодежи вільно або і не вільно ходити по стежках. Слабою стороною у нас взагалі, а у Русинів спеціяльно, що не уміють ся бавити. Нема танцю або карт, нема і забави. Кількож є гарних забав на сьвіжім воздує, що не тільки розвивають зручність, виробляють меткість та певність рухів і причиняють ся до розвою фізичного, а як мало ми їх знаємо. Мало знаємо, бо нас так виховано, а тепер бачимо, що потреба доповненя, тож і при бурсах, де містять ся більше число учеників, не забуваймо про введенє забав, а усунуть они куренє тютюну і дру-

гі заказані забави скорше, чим закази і полишенє їх без занятя в вільнім часі.

При всім не забуваймо, що маємо до діла з молодежю, котру треба виховувати, маєсь учити, розвивати сили ума і виробляти волю до доброго або характер і на кождім кроці охороняти єї від хйб та склонностей, котрим молодіж так легко підпадає. Крім бурс ми маємо звернути увагу і на молодіж нашу, приміщену по станциях, на єї поведенє, бож се діти наші, на котрих нарід кладе надії. Зверненє уваги не полягає однак на денунціяції, на вшукуваню хйб, бож се молодіж, она недозріла, блудити може, але треба єї повести, треба нераз при стрічі в невідповіднім для неї місци поучити, по батьківски неступити, а коли она побачить, що старша суспільність глядить на ню, не зробить виправді ужитку, але не пропустить вини, то і молодіж такої суспільности не поважить ся на неодинокий такий поступок, який нераз при браку надзору безкарно уходить.

Япаньско-російська війна.

Баламутні вісти.

В теперішній війні воюють властиво не дві, а три сторони: Росіяни, Япанці і — дзевнякарі. А єї послідні є найзаваятішій і найнебезпечайшій для тих, що хотіли би мати правдивий образ відгриваючих ся подій на боввици. Заняти кріпость, відбути кількадесятимилевий марш з цілим корпусом в однім дни, або тільки «для змилєня неприятеля», умертвити тисячі і десятки тисяч нелюбої їм держави і т. д. — є се для тих панів найлекшим ділом одної хвилі. І так вчєра знов товстими буквами можна було читати про завятє Порт-Артура, яке показало ся відтак тільки біржевим маневром. Daily Mail доносить з поля битви, що Куроки загрожує відворотови Куропаткина в половині дороги між Ляояном а Мукденом, а Росіяни цофають ся неправильно, тільки прямо утікають без порядку. Навіть задну сторожу російської армії мали відтяти Япанці. Корпуси Оку і Нодзу обходять російскі крила, а цофненє до Гайчену було виконанє тільки на позір для збаламученя неприятеля. Коли зважити, що Куропаткин зумів виконати справді трудний та небезпечний відворот аж з Данічао до Ляояну, мимо так само загрожуючих єму трех япаньских армій і догідної поря, то такі обхідні марші Япанців підчас слот та повеній, які тепер панують в Манджурії, видають ся вже льогічно неможливими. — З Чіфу наспіла вїст в формі поголоски реальнійша вже вїст, що Япанцям удало ся здобути форт 25., віддалений вже тільки на мильо від «Золотої Гори». Також бачено з джонки, як 5 япаньских вонних кораблів гонило за двома російскими.

Офіційальні донесеня.

Генерал Стесель телеграфує до царя під датою 16. с. м.: Вчєра Япанці заатакували гора Углювая від сторони заліву Людвіки. Всі їх атаки відперто, а Углювая і сусідній гораби остали в наших руках. Страта неприятеля великі. Відзначили ся в сорбі ген. Коидратенко, полковник Ірніов, полковник Йольсин, капитан артилерії Андрєв і командант відділу стрільців. Нині рано перед нашими передними сторожами явив ся япаньский парламентар, майор Яноки з пи-

